

# **Dni Wolnościowe 2021**

## **[harmonogram wydarzeń]**

**Przed nami obchody Święta Niepodległości i 116. Rocznicą Republiki Zagłębiowskiej 1905. Od 31 października do 11 listopada świętujemy pod hasłem „Dni Wolnościowe”.**

116 lat temu Dąbrowa Górnicza była miejscem wydarzeń, które przeszły do historii jako „dni wolnościowe”. Od 31 października do 10 listopada 1905 roku na ulicach Zagłębia Dąbrowskiego zapanowała atmosfera wolności. Odbywały się wiece, marsze i demonstracje. Rozbrajano carskich funkcjonariuszy i przerywano posiedzenia sądów ustanowionych przez zaborcę. Przejmowano drukarnie i wydawano polskie gazety. Tworzono załączki władzy samorządowej i służb porządkowych. Budowano Republikę Zagłębiowską.

„Dni wolnościowe” były kulminacją rewolucji, która rozpoczęła się na początku roku 1905 i objęła całe terytorium imperium rosyjskiego. Dąbrowscy robotnicy już w lutym spontanicznie przystąpili do strajku. Walczono o poprawę warunków pracy (m.in. 8-godzinny dzień pracy) oraz swobody obywatelskie. Wiodącą siłą polityczną nadającą ton wydarzeniom w Zagłębiu Dąbrowskim była Polska Partia Socjalistyczna Józefa Piłsudskiego. W rewolucyjnych wystąpieniach brali też udział uczniowie, a dąbrowska „Szttygarka” była miejscem wielotysięcznych wieców i demonstracji. Ze względu na swój niepodległościowy charakter Rewolucja 1905 uznawana jest za czwarte powstanie narodowe.

## **DNI WOLNOŚCIOWE – HARMONOGRAM WYDARZEŃ**

# 31 października (niedziela)

## wstęp wolny

godz. 11.00-12.00

116. Rocznica Republiki Zagłębiowskiej 1905

- oficjalne uroczystości na Placu Wolności
- złożenie kwiatów pod pomnikiem Bohaterom Czerwonych Sztandarów

## **• otwarcie wystawy. (Nie) Zapomniani – Fabryka Pełna Życia**

Wystawa wydruków wielkoformatowych jest kontynuacją ekspozycji Twarze Rewolucji 1905. Autorzy wystawy przypominają kolejnych jedenastu dąbrowian, którzy różnymi drogami podążali ku niepodległości Polski. Zarówno wśród socjalistów, narodowych demokratów, duchowieństwa, działaczy oświatowych i harcerskich znaleźli się gorący patrioci. W Dąbrowie Górniczej te nurty reprezentowali: Adam Piwowar, Maria Szulcówna, Emilia Zawidzka, Antoni Barańczyk, Edward Kosiński, Sylwester Kowalczewski, Ignacy Kowalczewski, Emilia Łabudzińska, Kazimierz Srokowski, ks. Grzegorz Augustynik i Stefan Piotrowski. Wystawa będzie także przygotowana w wersji planszowej dla szkół. Każda plansza jest opatrzona kodem QR, który przenosi nas do biogramu prezentowanej osoby.

## 5 listopada (piątek)

godz. 11.00

Szkoła Podstawowa w Tucznawie – uroczystości z okazji pierwszego lotu bojowego polskich lotników 5 listopada 1918 roku, akademie w szkole, złożenie kwiatów pod pomnikiem pilota

Ludwika Idzikowskiego z okazji 130. rocznicy urodzin, otwarcie wystawy poświęconej 110. rocznicy rozpoczęcia nauki w szkole elementarnej w Tucznej Babie.

## **6 listopada (sobota) wstęp wolny**

**godz. 9.00-18.00**

### **VI Turniej o Buławę Prezydenta Dąbrowy Górniczej**

Warsztat Fabryki Pełnej Życia

Turniej o Buławę Prezydenta Dąbrowy Górniczej jest największą cykliczną (doroczną) imprezą organizowaną przez działający przy Dziale Historii MMS Klub Gier Historycznych. Jest organizowany od roku 2016. Turniej rozgrywany jest według zasad systemu bitewnego „Ogniem i Mieczem” – jest to figurowa gra historyczna, rozgrywana przy pomocy specjalnie przygotowanych i pomalowanych modeli na makietach terenu w klimacie XVII-wiecznej Rzeczypospolitej. Obok mistrzostw w Wilanowie i turnieju na Polach Chwały w Niepołomicach jest to największa tego typu impreza w Polsce. Z uwagi na stopień skomplikowania zasad turniej przeznaczony jest dla młodzieży i osób dorosłych. Przez cały rok w czasie swojej zwykłej działalności Klub Gier Historycznych szkoli chętnych z Dąbrowy Górniczej i regionu chcących wziąć udział w turnieju. Każda edycja gromadzi kilkadziesiąt uczestników z całej Polski – w dotychczasowych edycjach gościliśmy graczy z regionu Zagłębia i Śląska a także m.in. Warszawy, Płocka, Łodzi, Wrocławia, Krakowa i Lublina. Główną nagrodą w turnieju jest replika XVII-wiecznej buławy hetmańskiej, przy czym pula nagród jest

znaczna dzięki sponsorom i partnerom imprezy.

Turniej ma formułę otwartą dla każdego, choć nie da się zagrać bez znajomości zasad. Ze względu na swoją malowniczość (makiety i figurki będące swoistymi dioramami) przyciąga uwagę dużego grona zwiedzających osób.

Honorowy patronat nad turniejem objął katowicki oddział Instytutu Pamięci Narodowej, będący także sponsorem nagród. Pozostali sponsorzy i partnerzy: Muzeum Historii Polski, Fundacja Ari-Ari, Ducks'Games, Wargamer (twórca systemu „Ogniem i Mieczem” oraz producent niezbędnych figurek i akcesoriów), Stowarzyszenie Pospolite Ruszenie oraz Historykon.pl.

## 7 listopada

godz. 17.00 – złożenie kwiatów pod obeliskiem Zygmunta Różyckiego w Łęce.

## 10 listopada (środa)

godz. 10.00 – Muzeum Miejskie „Szttygarka” – złożenie kwiatów pod pomnikiem Legionów Polskich i Dębem Wolności (wstęp wolny)

godz. 11.00-13.00 – Złożenie kwiatów na grobach zasłużonych obywateli Dąbrowy Górniczej (wstęp wolny)

- Cmentarz przy ul. 11 listopada – mogiła zbiorowa żołnierzy poległych w I wojnie światowej, Piotr Kosiń – lotnik Polskich Sił Zbrojnych na zachodzie, honorowy obywatel Dąbrowy Górniczej, Stefan Piotrowski – współzałożyciel hufca ZHP i jego patron.
- Cmentarz przy ul. Starocmentarnej – groby Adama Piwowara – prezydenta Dąbrowy Górniczej, Edwarda Miętki – bojowca

PPS, Józefa Sołtyska, Aleksandra Popiela – powstańców z 1863 roku.

- Cmentarz ul. Kościelna – grób płk. pilota Michała Bokalskiego.
- Cmentarz Ząbkowice – grób podharcymistrza Kazimierza Kalagi – Honorowego Obywatela Dąbrowy Górniczej.

godz. 17.00 – Warsztat Fabryki Pełnej Życia (obowiązują zaproszenia)

- występ Chóru Zorza i prezentacja Marsza żałobnego. Pamięci poległych bojowców PPS.
- wystąpienie Ariadny Lewańskiej nt. Zygmunta Lewańskiego – ucznia Sztygarki, zesłańca.

**• Debata oksfordzka na temat czynu niepodległościowego mieszkańców Zagłębia Dąbrowskiego z lat 1905 – 1914 – 1918 pt. „Walka zbrojna czy praca organiczna doprowadziła nas do niepodległości?” Wydarzenie organizowane w ramach Dąbrowskiej Szkoły Mówców.**

## **11 listopada (czwartek)**

godz. 10.00 – złożenie kwiatów pod pomnikiem Żołnierza Zwycięzcy na placu Bema z udziałem harcerzy (wstęp wolny)

**godz. 11.11 – Dąbrowski Bieg dla Niepodległej – w rekreacyjnej**

**formie zabawa dla całych rodzin (w parku Hallera, dystans ok 2,5 km, limit 500 osób bez ograniczenia wiekowego. Zapisy w biurze zawodów w dniu biegu, udział bezpłatny). Pierwszych 500 osób otrzyma koszulkę i pamiątkowy medal. Organizator CSiR.**

godz. 12.00 – Msza Święta za Ojczyznę z udziałem harcerzy i klas mundurowych (wstęp wolny)

Wystawienie urny z ziemią z terenu bitwy pod Dytiatynem –  
BAZYLIKA NMP ANIELSKIEJ

godz. 14.00 – Oficjalne uroczystości na Placu Wolności z udziałem harcerzy i klas mundurowych

Złożenie kwiatów pod tablicą pamiątkową poświęconą 11. Pułkowi Piechoty Zagłębiaków,

Wspólne śpiewanie hymnu narodowego z udziałem zespołu Non a Capella. Koncert Miejskiej Orkiestry Dętej (wstęp wolny).

**godz. 14.30-19.00 – Miejska gra fabularna pt. Rewolucyjne zagadki.**

Czy wiecie, że w 1905 roku w Zagłębiu Dąbrowskim wybuchła rewolucja, której kulminacyjny kilkunastodniowy czas nazywa się okresem Republiki Zagłębiowskiej? Kojarzycie postać młodego aktywisty robotniczego Edwarda Miętki? Jeśli nie, to gorąco zachęcamy do poznania tego mało znanego rozdziału historii podczas teatralnej gry miejskiej. Gra odbędzie się 11 listopada w Dąbrowie Górniczej i oferuje aż 120 bezpłatnych miejsc w 6 turach gry.

## REWOLUCJA 1905

Rewolucja 1905 w Zagłębiu Dąbrowskim to wydarzenie mało znane mieszkańcom regionu. Ze względu na to, że brali w nim udział robotnicy i działacze ruchu socjalistycznego, mylnie kojarzy się Rewolucję 1905 z historią komunizmu. Nic bardziej mylnego. Postulatami rewolucjonistów było przede wszystkim polepszenie warunków pracy i życia tysięcy robotników zatrudnionych w licznych zakładach przemysłowych Zagłębia Dąbrowskiego. Sytuacja robotników w tym regionie była bowiem szczególnie trudna. Równie ważnymi były postulaty niepodległościowe, stojące w opozycji z bezwzględny carskim absolutyzmem. Choć działania rewolucjonistów zostały brutalnie stłumione, to był to ważny krok, który utorował drogę kolejnym bojownikom o niepodległość i prawa socjalne i polityczne.

### DLA KOGO GRA?

Celem Muzeum Miejskiego „Szttygarka”, które jest organizatorem teatralnej gry miejskiej jest przybliżenie w przystępny i ciekawy sposób historii Dąbrowy Górniczej. Wydarzenie skierowane jest do szerokiej grupy osób, zainteresowanych przeszłością miasta, którzy razem z aktorami gry przeniosą się w czasie do wydarzeń z 1905 roku i w nowym świetle ujrzą mijane codziennie miejsca. Spacer z teatralnymi opowieściami, zagadkami i zadaniami odbędzie się na terenie miasta i obejmie ok 5 kilometrów. Na trasie znajdują się: m.in. Pomnik Bohaterom Czerwonych Sztandarów, hala Fabryki Pełnej Życia, Kościół św. Aleksandra i dom Adama Piwowara przy ulicy Kołłątajaja. Całość potrwa ok. 3 godzin.

Gra przeznaczona jest dla dorosłych, młodzieży i dzieci.

### JAK WZIĄĆ UDZIAŁ W GRZE?

W teatralnej grze miejskiej może udział każdy, kto stworzy zespół od 2 do 5 osób, w którym minimum jedna osoba będzie pełnoletnia. W grze będzie można wziąć udział w jednej z sześciu tur: o 14:00, 14:20, 14:40, 15:00, 15:20 i 15:40. W

każdej turze w trasę wyruszy 20 osobowa grupa, połączona z zapisanych na tę godzinę drużyn.

Zapisy rozpoczną się od piątku 5 listopada – link do strony rezerwacji zostanie opublikowany na stronie Muzeum <http://muzeum-dabrowa.pl/>.

Udział w grze jest bezpłatny.

godz. 15.00 – Ognisko patriotyzmu organizowane przez Katolicką Szkołę Podstawową SPSK i Katolickie Liceum Ogólnokształcące im. Św. Brata Alberta – Fabryka Pełna Życia (wstęp wolny)

## **godz. 17.00 – Koncert Muzyki Polskiej: „Zacznij od Bacha” – koncert przebojów Zbigniewa Wodeckiego – Sala Teatralna PKZ**

Wystąpią:

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Zabrzeńskiej

Sławomir Chrzanowski – dyrygent

Karolina Leszko (Laureatka Srebrnej nagrody im. Andrzeja Zauchy) – wokal

Daniel Cebula-Orynicz (finalista 6. edycji programu The Voice of Poland) – wokal

**(bilety:**

**<https://bilety.palac.art.pl/index.php/repertoire.html?id=6613>)**



# 14 listopada (niedziela)

godz. 17.00 – Koncert niepodległościowy w wykonaniu wychowanków MOPT-u – Warsztat Fabryki Pełnej Życia (wstęp wolny)

Wydarzenie towarzyszące:

25.10 – 12.11.2021

Miejska Biblioteka Publiczna przeprowadzi kolejną edycję konkursu pn. „DoWolności wyrazu” na plastyczną interpretację wiersza Wandy Chotomskiej pt. „Twój dom”. Konkurs będzie trwał od 25.10-12.11.2021 r. Wyniki konkursu będą opublikowane 15.11.2021 r.

Źródło: UM Dąbrowa Górnicza